

Dienst informatieveiligheid

ADVIES

Pagina 1 van 6

Advies DPO m.b.t. het lokale samenwerkingsovereenkomst tussen het Lokaal Team Kind en Gezin en het OCMW voor het delen van identificatiegegevens van kwetsbare mensen vanuit het Lokaal Team K&G naar het OCMW

Datum	21/02/2024
Bestemd voor	OCMW

Aanleiding

Het AVG-decreet van 8 juni 2018 alsook het e-govdecreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en de Wet verwerking persoonsgegevens van 30 juni 2019 voorzien in de verplichting tot het opmaken van een protocol voor elke elektronische mededeling van persoonsgegevens tussen overheidsdiensten zij het door een Vlaamse instantie naar een andere Vlaamse instantie, naar een externe overheid of een Vlaamse bestuursinstantie.

Vanuit het Lokaal Team Kind en Gezin bestaat er de wens om identificatiegegevens van kwetsbare personen te kunnen doorgeven aan het OCMW van de verblijfplaats van de betreffende perso(o)n(en), waarbij de overeenkomst omschrijft binnen welk kader en voor welke doelstellingen dit mogelijk is. Naast een samenwerkingsovereenkomst wordt er tevens een protocol afgesloten die de elektronische mededeling van persoonsgegevens vanuit Opgroeien regie lokaal team Kind en Gezin naar het OCMW in het kader van de samenwerking met het oog op het verhogen van de toegang tot de sociale hulp- en dienstverlening en het tegengaan van onderbescherming faciliteert.

Rechtsgrond

Uit de overwegingen van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG ([algemene verordening gegevensbescherming](#)) blijkt dat overheidsdiensten eveneens onderworpen zijn aan de AVG.

Volgens [Art. 20](#) van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WVG) bestaat de verplichting om een protocol af te sluiten alleen wanneer de mededeling van persoonsgegevens door een federale overheid noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting waaraan de verwerkingsverantwoordelijke is onderworpen ([Art. 6 c](#)) AVG), of wanneer de mededeling noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag (Art. 6 e) AVG) dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen, met dien verstande dat de wettelijke verplichting of taak van algemeen belang die de mededeling van persoonsgegevens rechtvaardigt, zowel bestaat voor de

verwerkingsverantwoordelijke die de persoonsgegevens meedeelt als de verwerkingsverantwoordelijke die de persoonsgegevens ontvangt, dat overheden verplicht om een protocol af te sluiten wanneer overheden persoonsgegevens uitwisselen als verwerkingsverantwoordelijken.

[Art. 16 §1 AVG-decreet](#) bepaalt dat "Elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie naar een andere instantie of naar een externe overheid vereist een protocol, gesloten tussen de betreffende instanties" en legt vervolgens de inhoud vast.

[Art. 8 e-govdecreet](#) bepaalt de in welke gevallen een protocol moet worden afgesloten en legt in §1 van Art. 8 e-govdecreet de inhoud vast

Analyse

Dit advies toetst de samenwerkingsovereenkomst en het protocol aan de beginselen en vereisten van het e-govdecreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en andere regelgeving ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van persoonsgegevens.

1. De identificatie van de verwerkingsverantwoordelijken

De verwerkingsverantwoordelijken worden ondubbelzinnig opgelijst.

Het protocol wordt gesloten conform Art. 8 §1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Het protocol wordt gesloten tussen het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, ingeschreven in het KBO met nummer 0886.886.638, gelegen te Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel, vertegenwoordigd door de leidend ambtenaar Bruno Vanobbergen, waarnemend administrateur-generaal en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW).

De samenwerkingsovereenkomst daarentegen wordt gesloten tussen het Lokaal Team Kind en Gezin van het Agentschap Opgroeien regie, met zetel te Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw Tine Sinnaeve, Afdelingshoofd Beheer lokale teams en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) van de gemeente.

In. 5 van de samenwerkingsovereenkomst worden de contactgegevens van de respectievelijke DPO's vermeld. Naast de samenwerkingsovereenkomst, ligt er tevens een protocol aan de basis van de gegevensdeling. De gegevens van de respectievelijke DPO's worden vermeld in Art. 9. Beide functionarissen hebben tevens advies gegeven op het onderliggende protocol dat de bijlage vormt bij de samenwerkingsovereenkomst.

2. De doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden medegedeeld

In Art. 3 van de samenwerkingsovereenkomst worden heel concreet de doelstellingen die beide organisaties hebben omschreven. Voor het lokaal team Kind en Gezin zijn dit de doelstellingen op het vlak van geïntegreerde preventieve gezinsondersteuning, waaronder de ondersteuning van gezinnen in de realisatie van hun grondrechten en het toegankelijk maken van basisvoorzieningen en materiële en financiële ondersteuning. Concreet gaat dit over:

- Tijdens de cliëntencontacten de ondersteuningsnoden op de verschillende levensdomeinen bespreekbaar maken met de cliënt;
- Samen met de cliënt de nodige acties ondernemen om gepaste expertise, ondersteuning en hulp bij te schakelen en hiertoe ook de nodige samenwerkingsafspraken te maken met partners: als het OCMW hierin mogelijk een meerwaarde kan betekenen, kan de cliënt doorverwezen worden naar de sociale dienst van het OCMW en kunnen de identificatiegegevens doorgegeven worden, als de cliënt hierover voldoende geïnformeerd is en zijn akkoord gegeven heeft

- Waar nodig deel te nemen aan cliëntenoverleg of op eigen initiatief cliëntenoverleg bij elkaar te roepen;

Voor het OCMW zijn dit dezelfde strategische doelstellingen als omschreven in de organieke wet op de OCMW's van 8 juli 1976 en het decreet lokaal sociaal beleid, namelijk het verhogen van de toegang tot de sociale hulp en dienstverlening en het tegengaan van onderbescherming. Concreet gaat dit over:

- Als het OCMW identificatiegegevens ontvangt van een lid van het lokaal team Kind en Gezin, gaat een maatschappelijk werker van het OCMW van de gemeente waarin de cliënt verblijft, contact opnemen met de cliënt
- Bij dat contact, gaat er gestreefd worden naar een verdere vraagverduidelijking.
- Als de cliënt aangegeven heeft te willen geholpen worden door het OCMW, dan zal er hulpverlening opgestart worden. Er wordt ook gezocht naar de meest passende hulpverlening.
- Indien noodzakelijk en indien gewenst door de cliënt, zal het OCMW ook andere partners/hulpverleners inschakelen.

Specifieke acties of samenwerkingsafspraken naast deze met betrekking tot gegevensdeling zijn opgenomen in de bijlage die deel uit maakt van de overeenkomst. Ook het protocol dat aan de basis ligt van de overeenkomst, haalt het decreet van 4 februari 2022 tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 aan waarin een rechtsgrond werd ingevoerd voor gegevensdeling tussen Opgroeien regie en het OCMW. Hierdoor kunnen lokale teamleden van Opgroeien regie, die gebonden zijn aan het beroepsgeheim met het oog op het verhogen van de toegang tot de sociale hulp- en dienstverlening en het tegengaan van onderbescherming, identificatiegegevens van maatschappelijk kwetsbare gezinnen waarmee ze in uitvoering van hun taken in contact komen, delen met een maatschappelijk werker van het OCMW van de woonplaats van de cliënt die concrete dienstverlening namens het OCMW aan de cliënt kan bieden en door hetzelfde beroepsgeheim gebonden is (Art. 10/1 decreet 30 april 2004). De cliënt moet voldoende geïnformeerd zijn en moet ook zijn toestemming tot het delen van deze gegevens gegeven hebben. De samenwerkingsovereenkomst werd gesloten met het oog op het verhogen van de toegang tot de sociale hulp- en dienstverlening en het tegengaan van onderbescherming. In het kader daarvan zal Opgroeien regie (lokaal team Kind en Gezin) onder de voorwaarden vermeld in Art. 10/1 van het decreet van 30 april 2004 identificatiegegevens van cliënten aan het OCMW bezorgen.

Opgroeien regie heeft de opgevraagde gegevens oorspronkelijk verzameld voor het aanbieden van preventieve gezinsondersteuning aan gezinnen en toekomstige ouders, zoals vermeld in Art. 7 van het decreet van 30 april 2004. Gemeenten en OCMW's in Vlaanderen voeren een lokaal sociaal beleid. Hierbinnen kunnen zij ook de focus leggen op een gezinsbeleid waarbij er een ondersteuning voorzien kan worden voor kinderen en/of gezinnen met kinderen. Die ondersteuning kan verschillende vormen aannemen, gaande van bv. het aanbieden van bepaalde dienstverlening, het uitkeren van een toelage, het verlenen van een korting, enz. Voor sommige acties is het noodzakelijk om te beschikken over bepaalde persoonsgegevens van deze kinderen/gezinnen met kinderen; persoonsgegevens waarover zij zelf niet beschikken. De wettelijke/decretale basis voor lokale besturen is:

- Het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid (Art. 3, 4, 6, 9 en 20)
- Het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid (Art. 3 en 4)
- De organieke wet op de OCMW's van 8 juli 1976

Het OCMW kan binnen dit kader proactief hulp- en dienstverlening aanbieden aan maatschappelijk kwetsbare gezinnen.

Het doeleinde van de verdere verwerking van deze persoonsgegevens is verenigbaar met de doeleinden waarvoor de gegevens oorspronkelijk werden verzameld gezien beiden inzetten op het

vroegtijdig detecteren van gezinnen en kinderen in armoede, het vroegtijdig opzetten van ondersteuning en het voorkomen van onderbescherming.

3. De categorieën en omvang van de medegedeelde persoonsgegevens conform het proportionaliteitsbeginsel

De categorieën en omvang van de medegedeelde persoonsgegevens worden uiteengezet in Art. 3 van het protocol. Er wordt een overzicht gegeven van de verschillende persoonsgegevens die worden meegedeeld, alsook de verantwoording van de proportionaliteit en de bewaartermijn van de gegevens. Er worden geen persoonsgegevens verwerkt zoals vermeld in Art. 9 AVG – persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, gezondheidsgegevens [...] blijken. Er worden ook geen persoonsgegevens zoals bedoeld onder Art. 10 AVG – persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten [...] – meegedeeld.

Art. 4 van de samenwerkingsovereenkomst bevestigt over welke cliëntgegevens het gaat (naam, voornaam, adres en contactgegevens).

4. De categorieën van ontvangers en derden die mogelijks de gegevens eveneens verkrijgen

Dit punt wordt behandeld in Art. 4 van het protocol. Hieruit volgt dat enkel de maatschappelijk werker van het OCMW die door het beroepsgeheim gebonden is en die concrete dienstverlening aan de cliënt zal aanbieden, kan persoonsgegevens ontvangen. Daarnaast kunnen de gegevens worden uitgewisseld met de actoren die deel uitmaken van het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal met toepassing van de regels, vermeld in het decreet van 9 februari 2018.

5. De wettelijke basis van zowel de mededeling als de inzameling van de gegevens

De rechtvaardiging voor zowel de mededeling als de inzameling van de persoonsgegevens volgt uit Art. 4 van de samenwerkingsovereenkomst. De gegevensdeling kan gebeuren vanuit een lokaal teamlid Kind en Gezien die gebonden is aan het beroepsgeheim (zoals vermeld in Art. 458 van het SW) naar een maatschappelijk werker van het OCMW van de verblijfplaats van de cliënt in kwestie die concrete hulp- en dienstverlening namens het OCMW aan de cliënt kan bieden en die door hetzelfde beroepsgeheim gebonden is. De cliënt moet vooraf geïnformeerd zijn waarna het delen enkel kan als de cliënt daarvoor zijn vrije en uitdrukkelijke toestemming heeft verleend.

Ook het protocol vermeld in Art. 2 de rechtsgronden waarop zowel Opgroeien regie als het lokaal bestuur de persoonsgegevens mogen verzamelen alsook voor de mededeling ervan.

6. De beveiligingsmaatregelen van de mededeling, rekening houdend met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen

Art. 4 van de samenwerkingsovereenkomst bepaalt heel concreet hoe de elektronische gegevensdeling dient te gebeuren. De gegevensdeling gebeurt ad hoc volgens de richtlijnen AES 256 encryptie via 7-zip naar een welbepaalde mailbox die enkel toegankelijk is voor medewerkers van het OCMW die onderworpen zijn aan het beroepsgeheim. Alle bijkomende beveiligingsmaatregelen worden beschreven in het protocol. Art. 6 van het protocol herhaalt de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst maar voegt er bijkomend aan toe:

- Het OCMW heeft een veiligheidsbeleid en een veiligheidsplan
- Het OCMW heeft een functionaris voor gegevensbescherming (DPO)
- De bekomen en verwerkte gegevens zullen opgenomen worden in het verwerkingsregister van het OCMW

Het OCMW toont aan dat de maatregelen werden getroffen en maakt het bewijs daarvan over aan K&G.

Het OCMW kan beroep doen op een verwerker indien de verwerking volledig volgens de bepalingen van de AVG kan gebeuren. De partijen brengen elkaar op de hoogte van de verwerkers die ze inschakelen.

7. De periodiciteit en duur van de mededeling

Art. 4 van de samenwerkingsovereenkomst bepaalt dat de verwerking ad hoc gebeurt. Het ondersteunende protocol voorziet in Art. 5 in een permanente doorgifte. De doorgifte gebeurt telkens wanneer een lokaal teamlid van Opgroeien regie in samenspraak en met de toestemming van de cliënt oordeelt dat een doorverwijzing naar het OCMW aangewezen is. De mededeling van de persoonsgegevens gebeurt voor de duur van de samenwerkingsovereenkomst.

8. De sancties in geval van niet-naleving van het protocol

De consequenties c.q. sancties bij niet-naleving volgen uit Art. 8 van het protocol.

9. De beschrijving van de precieze doeleinden waarvoor de gegevens oorspronkelijk werden ingezameld door de instantie die beheerder is van de gevraagde gegevens

Uit Art. 3 van de samenwerkingsovereenkomst blijkt voor welke doeleinden elke partij oorspronkelijk de persoonsgegevens verzamelt en verwerkt. Hieruit volgt ook dat de gegevens ingezet kunnen worden ter realisatie van hun gezamenlijke doeleinden. Art. 2 van het protocol gaat dieper in op de wettelijke/decretale basis waarop de partijen persoonsgegevens verwerken en de doelstellingen die ze elk afzonderlijk en gezamenlijk nastreven. Verder bevestigt Art. 2 van het protocol dat het doeleinde van de verdere verwerking van deze persoonsgegevens door het OCMW verenigbaar is met de doeleinde waarvoor Opgroeien regie de gegevens oorspronkelijk heeft verzameld. Beiden zetten in op het vroegtijdig detecteren van gezinnen en kinderen in armoede, het vroegtijdig opzetten van ondersteuning en het voorkomen van onderbescherming. Opgroeien regie werkt voor de realisatie van zijn taken ook samen en sluit samenwerkingsakkoorden af met andere instanties die op het vlak van de taken van het agentschap actief zijn (Art. 11 decreet 30 april 2004). Art. 10/1 van het decreet voorzien een expliciete rechtsgrond voor de gegevensdeling binnen deze doeleinden.

10. Ingeval van latere verwerking van de ingezamelde gegevens, vermelding van de verenigbaarheidsanalyse van de doeleinden van deze verwerking met het doeleinde waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld overeenkomstig Art. 6, lid 4 van de algemene verordening gegevensbescherming

Art. 2 van het protocol stelt dat het doeleinde van de verdere verwerking van deze persoonsgegevens door het OCMW verenigbaar is met de doeleinde waarvoor Opgroeien regie de gegevens oorspronkelijk heeft verzameld. Beiden zetten in op het vroegtijdig detecteren van gezinnen en kinderen in armoede, het vroegtijdig opzetten van ondersteuning en het voorkomen van onderbescherming.

11. Afspraken omtrent de garantie van de kwaliteit van de gegevens en in voorkomend geval de eerbiediging van het wettelijk kader dat de toegang tot de authentieke gegevensbron regelt

De afspraken betreffende de kwaliteit van de persoonsgegevens zijn gedetailleerd in Art. 7 van het protocol.

12. Specifieke maatregelen die de gegevensmededeling omkaderen zoals de keuze van het formaat van de mededeling, de logging van de toegangen zodat men kan controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens en waarom en de invoering van een verwijzingsrepertorium in het geval van een automatische mededeling van de wijzigingen aan de gegevens

Dit wordt uiteengezet in Art. 4 van de samenwerkingsovereenkomst. Dit artikel legt vast wie de gegevens mag verwerken en onder welke voorwaarden. Hierin wordt tevens bepaalt welke informatie de betrokkene moet krijgen alvorens men kan spreken over een vrije en geïnformeerde toestemming die als verwerkingsbasis voor deze gegevensverwerking dient. Ook welke gegevens verwerkt worden, is strikt bepaald. Daarnaast gebeurt de gegevensdeling volgens de gelende richtlijnen en wordt er vooraf afgesproken naar welke mailbox de gegevens gestuurd worden. De verzending gebeurt geëncrypteerd volgens AES 256 encryptie via 7-zip. De gegevens zijn enkel toegankelijk voor personen gebonden door het beroepsgeheim. De voorwaarden voor de gegevensdeling worden ook in het protocol besproken onder Art. 6 die bijkomende beveiligingsmaatregelen oplegt. Het protocol is onlosmakelijk verbonden met de samenwerkingsovereenkomst.

Advies

Uit de analyse blijkt dat het protocol voldoet aan alle eisen zoals gesteld in Art. 8 §1 van het e-govdecreet.

De samenwerkingsovereenkomst voorziet in een set van concrete afspraken waarbinnen een veilige en correcte gegevensdeling kan gebeuren. Het protocol is onlosmakelijk verbonden met de samenwerkingsovereenkomst.

Om te voldoen aan het transparantiebeginsel zoals voorzien in de AVG, dient de samenwerkingsovereenkomst en het protocol openbaar gemaakt te worden op de website van elke betrokken actor.

De samenwerkingsovereenkomst en het protocol krijgen een **positief** advies.